

Beroepsidentiteit

Twee keer per jaar mag ik bij orthopedagogen die in opleiding zijn tot generalist lesgeven over beroepsidentiteit en hoe je hieraan uiting geeft. Ik zie de groepen helemaal aan het eind van hun opleiding, waardoor ze al flink gevormd zijn en als het goed is nagenoeg klaar zijn voor het vak van Orthopedagoog-Generalist. Voor mij als docent zijn dat altijd leuke lesdagen om samen met de groep ervaringen uit te wisselen en stil te staan bij wat het betekent als je bijna klaar bent met de opleiding en je je Orthopedagoog-Generalist mag noemen. Mij valt keer op keer op dat de groepen gedreven, enthousiaste en kundige professionals bevatten. Maar er valt ook nog wat anders op: ondanks dat de Orthopedagoog-Generalist sinds 2020 officieel is opgenomen in de Wet BIG, worden ook nog andere registraties als die van GZ-psycholoog of Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP ernaast geregeld. Wat is dat toch? Mogen deze opleidingen niet gewoon heel trots zijn op wie ze zijn als Orthopedagoog-Generalist? Hoe zit het met hun beroepsidentiteit?

Van oudsher was er al een opleidingsvariant waarin met een extra opleidingsjaar zowel de registratie van Orthopedagoog-Generalist als GZ-psycholoog gehaald werd. De laatste opleidingen in deze route zullen afstuderen, waardoor deze route langzaam zal uitdoven vanwege het feit dat de Orthopedagoog-Generalist nu in de Wet BIG staat. Dit proces bevreemdt mij dan ook niet. Maar het aanvragen van de registratie tot Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP (K&J-psycholoog NIP) wel. De laatste opleidingsgroep bevraag ik hierover en ik spreek mijn verbazing uit. Het blijkt voor

hen ingewikkeld om alleen met de registratie tot Orthopedagoog-Generalist straks toegang te krijgen tot bijvoorbeeld de opleiding tot Klinisch psycholoog. Het roept bij mij gelijk de vraag op waar de identiteit van de Orthopedagoog-Generalist dan blijft. Nog los van hoe je zorgt dat je met al die losse registraties je herregistratiepunten op orde krijgt.

Van oudsher kun je een soort verdeling maken tussen psychologen en orthopedagogen, waarbij gesteld wordt door de Wet BIG dat er vooral een onderscheid is in de focus van de behandeling. Bij psychologen ligt die meer op de zorgvrager en bij de orthopedagoog meer op de opvoedings- en ontwikkelingscontext. Voor behandelaren in het kind- en jeugdveld is het de vraag of dit onderscheid zo valt te maken. Overigens vind ik persoonlijk dat de kracht binnen de opleiding tot orthopedagoog en de opleiding tot Orthopedagoog-Generalist juist zit in de systemische context en het systemisch denken en werken. Als ik naar mijn eigen achtergrond en opleiding als psycholoog kijk, vind ik dat dit daar minder prominent aanwezig was. Ook bij supervisanten die in opleiding zijn tot GZ-psycholoog merk ik dat het erg uitmaakt bij welk opleidingsinstituut je opgeleid wordt of er een stevige systemische basis wordt gelegd. Dus hier mogen de bijna-Orthopedagoog-Generalisten echt trots op zijn! Zij komen ook echt wat brengen in het werkveld, waar überhaupt een verandering plaats moet vinden om de zorg betaalbaar en beheersbaar te maken. Hiervoor is het belangrijk dat we verder gaan kijken dan de probleembeschrijving van/over het kind en onderzoeken wat de klachten van het kind betekenen binnen de context. Kijkend naar

In zicht

mijn eigen dagelijkse werk zijn ouders en school altijd om een kind of jongere heen, en word ik steeds enthousiaster over systemisch werken: ik neem ouders veelvuldig mee de behandelkamer in en maak hen onderdeel van de behandeling.

En waar blijft de Orthopedagoog-Generalist eigenlijk in de nieuwe beroepenstructuur die de zorg overzichtelijker moet gaan maken? Dat de Orthopedagoog-Generalist opgenomen is in de Wet BIG was een logische stap; het heeft te lang geduurd voor de Orthopedagoog-Generalist die erkenning kreeg.

Bij de meest recente ontwikkeling van de nieuwe beroepenstructuur heeft de NVO ervoor gekozen om alleen deel te nemen aan de adviesraad en het beroep van de Orthopedagoog-Generalist een eigen beroepenstructuur te geven. Deels kan ik dit goed volgen want deze professionals zijn echt vanuit een andere nuance opgeleid en dat is zeker in het jeugdveld een belangrijke meerwaarde. Daarin wil de NVO echt voor hun Orthopedagoog-Generalist gaan staan, maar is de vraag of dit aansluit bij de ambitieuze Orthopedagoog-Generalist. Je ziet dat deze Orthopedagoog-Generalisten allemaal nog een GZ-opleiding of nu dus een KJ-NIP-registratie organiseren. Het doel van de nieuwe beroepenstructuur was vooral het overzichtelijker maken van alle BIG-beroepen, maar dat lukt nu mijn inziens nog niet voldoende.

In mijn eigen verwarring over wat er gebeurt, de gesprekken met de opleidingen en een rondje googelen om te snappen hoe het nu allemaal in elkaar steekt, kom ik een petitie tegen van twee

professoren vanuit de psychologie en een adviseur om het beroep Orthopedagoog-Generalist juist op te laten gaan in het beroep GZ-psycholoog. Hun onderbouwing dat beide beroepen, zeker in het jeugdveld, weinig van elkaar verschillen volg ik, maar ik denk wel dat je de Orthopedagoog-Generalist tekortdoet als je zegt dat hun opleiding gelijkstaat aan die van de GZ-psycholoog. Zeker hebben de opleidingen veel overlap, maar zoals eerder gezegd ook wel fundamentele verschillen. Eigenlijk zouden we veel meer mogen omarmen dat beide professionals veel overlap hebben in hun werkveld, maar ook verschillen. Dit kan echter prima naast elkaar en men moet beide soorten professionals ook "gewoon" toegang geven tot een specialistische opleiding zoals de KP-opleiding. Beide registraties bieden een goede basis om toegang te krijgen.

Verder gun ik deze opleidingen, maar ook alle andere Orthopedagoog-Generalisten, dat ze vooral trots mogen zijn op hun harde werken en hun registratie. Ze hebben veel geleerd en het werkveld krijgt er weer een groep stevige professionals erbij. Ze doen daarin niet onder voor hun collega-opleidingen van de GZ-opleiding. Op het behalen van hun diploma en nieuwe titel mogen ze allemaal oprecht en terecht trots zijn!

Moniek Coorn

is als klinisch psycholoog werkzaam bij Jeugd GGZ, onderdeel van de Dimence groep.